

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

MATERNAL İMMUNİZASYON (BAğIŞIKLAMA) SEMPOZYUMU (ÇEVİRİMİÇİ)

(09 Kasım 2024; Cumartesi, Saat 09:00-16:00)

SONUÇ BİLDİRGESİ

HASUDER Bulaşıcı Hastalıklar Çalışma Grubu tarafından 09 Kasım 2024 tarihinde aşı ile önlenebilir hastalıklardan kaynaklanan anne ve bebek ölüm ve hastalıklarını önlemek ve sağlık çalışanlarının gebelikte bağışıklama konusunda aşı kararlılığını güçlendirmek ve aşı kararsızlığı ile mücadeleye katkı sağlamak üzere savunuculuk geliştirmek amacıyla (Çevrimiçi) Maternal İmmünizasyon (Bağışıklama) Sempozyumu yapılmıştır.

Sempozyum Düzenleme Kurulu, Halk Sağlığı Uzmanları ile Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji, Kadın Hastalıkları ve Doğum - Perinatoloji ve Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Uzmanlık alanlarından akademisyenleri ve sahada çalışanlardan oluşmuş olup, sempozyumda biri konferans, ikisi panel ve biri de forum olmak üzere dört bilimsel toplantı yapılmıştır. Bilimsel toplantılarda farklı disiplinlerden 15 bilim insanı oturum başkanı ya da konuşmacı olarak görev almıştır. Youtube @KanalHASUDER'den canlı izlenen sempozyum kayıt altına alınmış olup, video kayıtlar Youtube kanalından (<https://www.youtube.com/c/KanalHASUDER>) izlenebilmektedir.

Son yüzyıldır aşular dünyada başta çocuklar olmak üzere toplumda yaygın olarak kullanılmaktadır, her yıl milyonlarca insan bulaşıcı hastalık ve ölümlerinden korunmaktadır. Bu nedenle aşı denildiği zaman çocuklar anlaşılacakla beraber, günümüzde yetişkinlerin de aşılınması önerilmektedir. Bu konuda Dünya Sağlık Örgütü "Yaşam Boyu Bağışıklama" programının uygulanması gerektiğini savunmaktadır.

Yetişkin yaş grubunda 15-49 yaş arası kadınlar, doğurgan yaş grubunda oldukları için, özel bir öneme sahiptir. Kadınlar gebelik döneminde bulaşıcı hastalıklara karşı daha duyarlı hale gelirler. Bu dönemde gebelerde bulaşıcı hastalıklar her zamankinden daha ağır seyredebilir, komplikasyon ve ölümlere neden olabilirler.

'Maternal İmmünizasyon'; annenin bağışık olduğu bulaşıcı hastalıklara karşı bebeğin de bağışık olarak doğması ve ölümcül olabilen tetanoz, difteri, boğmaca, kızamık,kızamıkçık, grip, Hepatit B, COVID-19, gibi hastalıklara ve yeni geliştirilmiş aşılara (örn. RSV) karşı korunmasını amaçlar. Bu korunma doğumdan sonra ilk aylarda çok kuvvetli olup, varlığını 12. aya kadar sürdürebilmektedir. Bu nedenle annelerin gebelik öncesinde ya da gebelik döneminde önerilen aşularla aşılınmış olması hem gebelik döneminde annelerin bu hastalıklara korunmasını hem de bebeklerin korunmasını sağlamaktadır.

Maternal immünizasyon kapsamında gebelikten önce bağışık olunması ve gebelik esnasında yapılması önerilen aşular bulunmaktadır. Genel ilke olarak canlı aşular gebelere yapılamadığı için gebe kalmayı planlayan kadınların Kızamık, Kızamıkçık, Kabakulak ve Suçiçeği hastalıklarına karşı daha önce aşılınmış ve bağışık olması önerilmektedir. Daha önce bu aşılardan bir ya da birden fazlasını yaptıramamış kadınların ideal olarak gebeliğe en az 3 ay kala bu canlı aşuları yaptırmaları önerilmektedir. Gebelik döneminde, canlı olmayan Tetanoz, Difteri, Boğmaca, Hepatit B, Grip, RSV ve Covid-19 aşuları, tüm gebelik boyunca, tercihen gebeliğin 3. ayından itibaren güvenle yapılabilir.

Ülkemizde Sağlık Bakanlığı tarafından Maternal Neonatal Tetanoz Eliminasyon Programı çerçevesinde Tetanoz ve Difteri aşı uygulaması (Td) ücretsiz olarak yapılmaktadır. Her gebelikte Boğmaca aşısını da içeren tetanoz ve difteri aşısının gebelere yapılması önerilir. Mevsimsel grip

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

sezonunda üçüncü ayını dolduran gebelere bir doz grip aşısı yapılması önerilmektedir. Ülkemizde gebelere hekim tarafından grip aşısı reçete edildiği zaman, eczaneden temin edilme durumunda, bu aşı ücretsiz olarak yapılmaktadır. COVID-19 aşısı gebeler için güvenli ve önerilmekle beraber, halihazırda ülkemizde bu aşıya ulaşılamamaktadır. Sağlık Bakanlığı tarafından temin edildiği takdirde üçüncü ayını dolduran gebelere grip aşısı ile beraber ya da ayrı yapılabilir. RSV aşısı ise dünyada gebelere uygulanmakta olup, henüz ülkemizde onay almamıştır.

Ülkemizde grip aşısı, Sağlık Bakanlığı tarafından, Aile Sağlığı Merkezleri ve hastaneler aracılığıyla, aşı takvimindeki Ulusal diğer aşılar gibi dağıtılmamakta; hekim reçete ettiği zaman ücretsiz olarak yapılmakla beraber, öncesinde bir uzman tarafından gebelik raporu verilmesi ve bu rapor üzerine grip aşısının reçete edilebilmesi sahada aşıya erişimi olumsuz yönde etkilemekte ve gebelerde grip aşı kapsayıcılığının düşmesine neden olmaktadır.

Hem çocuklara hem de gebe dahil yetişkinlere yapılan aşılarda her geçen gün aşı kararsızlığı artmaktadır. Aşı kararsızlığı ile mücadelede kurumlara ve yöneticilere olan güven hayati öneme sahiptir. Bununla beraber, sahada hekimlerin ve diğer sağlık çalışanlarının aşı önerisi, aşı kararsızlığı içinde olan kişileri anlayıp bilgilendirmesi, aşılarla erişimin kolaylaştırılması ve iyi aşı uygulamaları yanı sıra insanların aşı ve bağışıklama konusunda güvenli bilgiye ulaşım kanallarının artırılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Sonuç olarak toplumda Maternal İmmünizasyon'un farkındalığının ve gebelere önerilen aşı talebinin artırılabilmesi için;

1. Bağta Sağlık Bakanlığı olmak üzere aşı ile ilişkili kamu kurum ve kuruluşlarına güven açığı giderilmelidir, Bu bağlamada; aşı ile önlenebilir hastalıkları ve bağışıklama hizmetlerini izlemeye yönelik toplanan sörveyans verileri düzenli olarak kamuoyuyla paylaşılmalıdır.
2. 15-49 yaşı kadın izlemeleri bağışıklama danışmanlığını içerecek biçimde düzenli olarak yürütülmelidir. Yaşamboyu bağışıklama hizmeti çerçevesinde tetanoz, difteri ve boğmaca aşılarının pekiştirme dozları yapılmalıdır.
3. Gebe kalmayı planlayan kadınların kızamık, kızamıkçık, kabakulak ve suçiçeği hastalıklarına karşı bağışık olması, bağışık değillerse gebeliğe en az üç ay kala bu canlı aşıları yaptırmaları,
4. Gebeliğin üçüncü ayından itibaren tetanoz, difteri, boğmaca, grip (mevsimsel grip sezonunda) aşılarını yaptırmaları,
5. Gebelik döneminde yapılan tetanoz, difteri aşısının Boğmaca eklenmiş formunun Sağlık Bakanlığı tarafından temin edilmesi ve uygulanması,
6. Gebe olarak izlenmekte olanların grip aşıları Sağlık Bakanlığının aşı lojistik sağlama ödevi kapsamında ASM ve Hastanelerde erişkin aşılama birimleri aracılığıyla sağlanmalı, halen uygulamada olan Gebelere grip aşısı reçete edebilmek için uzman hekim tarafından verilen gebelik raporunun ya kaldırılması ya da uzman olmasa da aile hekimleri tarafından da bu raporların verilebilmesinin önündeki engellerin kaldırılması ve
7. Gebe kalmayı planlayan ya da gebelerin kendileri için önerilen aşıları güvenle Aile Sağlığı Merkezlerinde, varsa hastanelerin aşı birimlerinde yaptırmaları önerilir.